

Državni izpitni center

P 1 5 3 A 1 0 1 1 3

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 1. februar 2016

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen, npr. nal. 1.
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna, npr. nal. 11.
- Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna, npr. nal. 5.2.
- Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami, npr. nal. 2.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Gea ♦ maja 2010 ♦ Damijan J. Ovsec ♦ etnolog 		4 pravilne rešitve = 3 3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1	♦ C		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ DA ♦ NE ♦ NE ♦ DA 		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ v njem biva zaščitniški duh / naj bi v njem bival zaščitniški duh / bo v njem živel zaščitniški duh ♦ bodo tako zaščitili hišo 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ bodo tako obvarovali dom ♦ varuje dom, prinaša vitalizem, zdravje in srečo 	
	1	po smislu, npr., ena od: <ul style="list-style-type: none"> ♦ bodo tako odgnali zle sile / to odganja zle sile / naj bi s tem odgnali/odganjali zlo ♦ bo to žrtvovanje odgnalo zle sile 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ bodo tako zaščitili hišo ♦ bodo tako obvarovali dom 	Če kandidat zapiše enako dopolnilo kot v prvi povedi, te točke ne dobi.
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	♦ sleme		
5.2	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Fotografija ponazori temo. / Besedilo je nazornejše. ♦ Bralci si lažje predstavljamo, o čem govori besedilo. ♦ Bralci si lažje predstavljajo, kam pritrdijo smrečico. ♦ Na fotografiji vidimo smrečico, ki je postavljena na hišno sleme, in si tako lažje predstavljamo tradicionalni običaj. ♦ Fotografija bralca pritegne k branju in popestri besedilo.		1 za vsebinsko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	3	po smislu, npr., tri od: ♦ zaradi tradicije / navada / Takšen je običaj, ki se prenaša iz roda v rod. ♦ zaradi praznovanja / praznovanje / Verjamejo, da jim to prinaša srečo in varuje dom. / Menijo, da če smrečice ne postavijo, bo s hišo kaj narobe. / Da bi se počutili varno v hiši. ♦ zaradi sporočila, da je hiša pod streho / pomnik po težkem delu / znamenje, da so glavna dela opravljena / Označijo konec najtežjih del. / Tako sporočijo drugim ljudem, da je hiša postavljena in da sledi pojedina.		1 1 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ B		
	2	♦ C ♦ D ♦ E ♦ F		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
Skupaj	3			Podteme so lahko navedene v drugačnem zaporedju.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	1	♦ razlaga		
	1	♦ izvor besede likof in simbolni pomen dreves		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ objektivno ♦ subjektivne 		1 točka za obe pravilni podčrtavi
	1	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: ♦ avtor v njem izrazi svoje mnenje (o tem, da imamo na Slovenskem že preveč individualnih hiš) ♦ izvemo, kaj avtor meni o številu individualnih hiš pri nas ♦ sporočevalec izraža svoje negativno mnenje o pretirani gradnji hiš pri nas 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ sporočevalec piše, da imamo na Slovenskem že preveč hiš, pa še neutrudno gradimo nove 	
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	1	♦ A		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	1	♦ poljudnoznanstveni članek		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12.1	1	♦ prevzeta		
	1	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: ♦ izvira iz (stare) nemščine (v kateri litkauf pomeni »kupiti žganje« oziroma žganje ob sklenjeni kupčiji) ♦ izvira iz nemške besede litkauf 		
12.2	1	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: ♦ pojedina (in zabava) ♦ pogostitev 	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Likof je prevzeta beseda, ki označuje pogostitev po uspešno opravljenem delu. ♦ Likof je običaj, ki označuje pogostitev ob raznih prilikah (predvsem po težjih opravilih). ♦ Likof je izraz, ki pomeni pojedino in zabavo po končanem delu. 	
	1	<ul style="list-style-type: none"> po smislu, npr., ena od: ♦ jo pripravijo po postavljanju smrečice ♦ jo pripravijo ob različnih prilikah, povezanih z zaključkom težjih del ♦ sledi po končanem delu 		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13.1	1	♦ drevo življenja	♦ (mnogopomenski) simbol drevesa življenja	
13.2	3	♦ 7 ♦ 8 ♦ 9 ♦ 6 ♦ 2 ♦ 4 ♦ 1		7, 6 pravilnih rešitev = 3 5, 4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	2	Samostalnik ♦ graditelji/graditelj	Pridevnik ♦ graditeljska/ graditeljski	3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15.1.	2	♦ Živahna graditeljska dejavnost se začne s prihodom pomladi.		3 pravilne podčrtave = 2 2 pravilni podčrtavi = 1
15.2.	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Živahna graditeljska dejavnost se začne, ko pride pomlad. ♦ Ko pride pomlad, se začne živahna graditeljska dejavnost.	♦ Graditeljska dejavnost, ki je živahna, se začne s prihodom pomladi.	1 za pravilno pretvorbo povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
	1	po smislu, npr., ena od: ♦ časovni ♦ prislodnodočilni	♦ prilastkov	
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16	2	♦ B ♦ D ♦ E		3 pravilne rešitve = 2 2, 1 pravilna rešitev = 1 Če kandidat obkroži več kot tri črke, se naloga točkuje z nič točkami.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Graditelji hiš želijo označiti zaključek najtežjih del, zato na streho postavijo smrečico. ♦ Prvotni pomen postavljanja smrečice je v veliki meri zabrisan, vendar graditelji še danes ohranjajo to navado. 		<p>1 za pravilno pretvorbo povedi</p> <p>1 za pravilno pretvorbo povedi V protivnem priredju je lahko uporabljen kateri drugi ustrezeni veznik.</p> <p>1 za jezikovno pravilnost vsaj ene pravilno pretvorjene povedi.</p>

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	1	♦ trpna		
	2	♦ Včasih smrečice okrasijo z zastavicami, s pisanimi trakovi in še s čim.		1 za pravilno pretvorbo povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19	2	<p>po smislu, npr., ena od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Čeprav tokratno postavljanje smrečice ni bilo nič kaj pomladno obarvano – naše babice bi rekle, da je lilo kot iz škafa –, hiša vendarle stoji in lahko se začnemo veseliti. ♦ Čeprav tokratno postavljanje smrečice ni bilo nič kaj pomladno obarvano (naše babice bi rekle, da je lilo kot iz škafa), hiša vendarle stoji in lahko se začnemo veseliti. ♦ Čeprav tokratno postavljanje smrečice ni bilo nič kaj pomladno obarvano, naše babice bi rekle, da je lilo kot iz škafa, hiša vendarle stoji in lahko se začnemo veseliti. 		<p>brez napak = 2</p> <p>1, 2 napaki = 1</p>

Naloga	Točke	Resitev	Dodatna navodila
20	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ ime in priimek ter naslov sporočevalca ♦ ime in priimek ter naslov naslovnika ♦ kraj in datum pisanja 	<p>2 = pravilna, popolna in smiselna navedba podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja</p> <p>1 = do dve manjši nepravilnosti ob smiselni navedbi podatkov o sporočevalcu, naslovniku ter o kraju in datumu sporočanja (npr. naveden je samo datum / kraj in datum sta napisana vzporedno z naslovom naslovnika)</p> <p>0 = manjkajo podatki o sporočevalcu ali o naslovniku ali o kraju in datumu sporočanja / podatki o sporočevalcu in naslovniku so na napačnih mestih</p>
Zgradba	1	♦ poimenovanje besedilne vrste in nagovor	
	1	♦ (vljudnostni zaključek in) pozdrav ter podpis z navedbo vloge sporočevalca (če ta še ni izražena v naslovu sporočevalca ali jedrnem delu)	
Vsebina	2	♦ izrek zahvale z navedbo obeh razlogov za zahvalo	
	2	♦ navedba okoliščin dogodka in utemeljitev zahvale <ul style="list-style-type: none"> – ob kateri priložnosti (Dan etnologije) / kdaj, kje, kdo je pripravil dogodek – mnenje dijakov o predavanju / doživljanje dijakov ob srečanju z etnologom / kakšen utrinek s prireditve – kaj pomeni darilo za šolo in dijake 	<p>3 navedbe = 2 točki</p> <p>2, 1 navedba = 1 točka</p>
	2	♦ jezikovna pravilnost	
Jezikovna pravilnost in slogovna ustreznost	2	♦ ustrezen in spoštljiv nagovor (primeri neustreznosti: Spoštovani g. Damjani! / Dragi Damjani! / Pozdravljeni!) ♦ vljudnost ♦ natančnost ♦ brez ponavljanja besed/besednih zvez ♦ skladnost z navodili	<p>Za vsaki 2 napaki odštejemo 1 točko, do 0 točk.</p> <p>Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk.</p>
Skupaj	12		Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 2 točki.

1. primer zahvale

Srednja šola Zagorje
Cesta zmage 5
1410 Zagorje ob Savi
Damjan J. Ovsec
Župančičeva ulica 12
1000 Ljubljana

Zagorje ob Savi, 1. 2. 2016

Zahvala

Spoštovani!

Zahvaljujem se Vam, da ste se odzvali vabilu na našo prireditev Dan etnologije. Z zanimanjem smo prisluhnili Vašemu slikovitemu predavanju o postavljanju smrečice na Slovenskem in o verovanjih, ki so povezana s to šego. Spodbudili ste nas, da si bomo tudi sami prizadevali ohranjati običaje naših prednikov.

Še posebej se Vam zahvaljujem za podarjeno knjigo Vraževerje sveta. Obogatila bo našo knjižnico, dijaki pa bomo z njeno pomočjo spoznavali vraže po svetu in njihov izvor.

Želimo Vam še veliko uspehov pri Vašem delu in Vas lepo pozdravljamo.

Andraž Novak,
predsednik Dijaške skupnosti Srednje šole Zagorje

2. primer zahvale

Anja Novak
Srednja šola Zagorje
Cesta zmage 5
1410 Zagorje ob Savi

Zagorje, 1. 2. 2016

Damjan J. Ovsec
Župančičeva ulica 12
1000 Ljubljana

ZAHVALA

Spoštovani g. Ovsec,

v imenu vseh dijakov in učiteljev na Srednji šoli Zagorje se Vam iskreno zahvaljujem, da ste se v petek, 14. 1. 2016, udeležili naše prireditve in nas nagovorili s svojim zanimivim multimedijским predavanjem. Veseli smo, da smo na novo spoznali običaje, povezane s postavljanjem smrečic na Slovenskem.

Obenem pa se Vam zahvaljujem tudi za podarjeno knjigo Vraževerje sveta, ki bo bogatila našo knjižnico in dijakom omogočala, da še naprej poglobljamo znanje o naši kulturni dediščini ter pripravljamo seminarske naloge o vražah in verovanjih.

Želim Vam še naprej uspešno delo in Vas lepo pozdravljam.

Anja Novak,
predsednica Dijaške skupnosti

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Bogdan Novak, Krvave reke (odlomek), Pravno in protinaravno

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti. V naslovu ocenjevalnega obrazca za vodeno interpretacijo je tipkarska napaka. Pravičen naslov je Pravno in protinaravno.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	Delo Bogdana Novaka je umetnostno besedilo, vendar ima določene lirske prvine.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je iz pripovednega besedila.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski s prvimi dramatik. V besedilu prevladuje dvogovor, ki je značilen za dramatiko, sicer pa je to pripoved o pogovoru med dvema književnima osebama.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Odlomek opisuje jezno soočenje Francke s Karlom. Od njega Francka terjaja pojasnilo, zakaj je po zakonodaji predvideno, da ženske skrbijo za dom, moški pa za službo.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Francka sprašuje pravnika Karla, zakaj učiteljice zaslužijo manj kot učitelji, zanima jo tudi, na čem temeljijo predpisi, ki to določajo.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	V odlomku pravnik Karlo odgovarja Francki na vprašanji o različnih plačah učiteljic in učiteljev in o zakonski podlagi, ki določa to razliko. Francka ne more sprejeti vseh njegovih razlag, odgovori jo razjezijo.

Opredelevanje problema (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Opredelevanje ni. Opredelevanje je napačno, ne ustreza odlomku.	Pogovarjata se o nasprotju med moškimi in ženskami.
1	Opredelevanje ni natančno. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Problem, prikazan v odlomku, je neenakopravnost moških in žensk pri plačah. Problem je, da ima učiteljica drugega plačilnega razreda na leto manj plače kot njen kolega, moški, učitelj istega razreda.
2	Opredelevanje je natančno.	Problem, o katerem se pogovarjata, je podcenjevanje ženskega poklicnega dela v primerjavi z moškimi. Učiteljice so plačane manj kot učitelji, čeprav so v istem plačilnem razredu in opravljajo enako delo.

Mnenje književnih oseb o problemu (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlaga ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Menita, da tega problema ni mogoče rešiti, ker bodo vedno obstajale razlike in zakoni, ki jih določajo.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Učiteljica je prepričana, da se ženskam godi krivica, pravnik pa meni, da so manj plačane zato, ker državo več stanejo. Francka je menila, da ni prav, da so plače učiteljic nižje kot plače učiteljev, izzivalno je gledala pravnika, ko je želela slišati njegovo razlago. Temu se razlika v plačah ni zdela sporna, dejal je, da je po pravni poti vse jasno.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Francka je prepričana, da razlika v plačah ni upravičena, ker ni dokazano, da bi učitelji opravljali delo bolje kot učiteljice. Po Karlovih razlagah izreče mnenje, da bi morale biti v službi enakovredne moškim vsaj tiste učiteljice, ki nimajo otrok in se odločijo, da se bodo posvetile le poklicu. V pravnikovih odgovorih Francki so bolj jasne njegove razlage predpisov kot lastno mnenje. Iz njegovih besed o dolžnostih žensk in mater pa lahko sklepamo, da se strinja z razlogi, zaradi katerih je zakonodajalec ženskam določil nižje plače.

Utemeljevanje njenih stališč (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Njuna stališča so utemeljena z dogodki iz življenja učiteljev in učiteljic, pa tudi z oblastjo.
1	Razlaga je skopa/površna/nejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Učiteljica navede primer iz svojega življenja, pravnik pa zakone, ki vse določajo. Govori tudi o vlogi in prednosti žensk v službi in družini. Francka govori o znanju učencev. Z vprašanjem pove, da ni dokazano, da se učencev znanje bolj prime in da je več vredno, če jih uči moški, kot če jih ženska. Karlo omenja predpise, ki jih je sprejel parlament in potrdil cesar, ter dolžnost žene in matere, da bolj skrbi za dom, moža in otroke kot za službo.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Francka utemeljuje mnenje z retoričnimi vprašanji o znanju učencev. To ni večje in več vredno, če jih uči učitelj, ne učiteljica. Pravi tudi, da pred moškimi kolegi nima prednosti, razen tistih, ki jih zahtevajo pravila vedenja. Karlo se sklicuje na državne predpise, saj ti določajo tudi različne plače, in na družinske ter naravne dolžnosti, ki jih imajo ženske v primerjavi z moškimi.

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	»Izzivalno ga je gledala.«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer.	»Hm, pametnjakovič pa takl.« / »Mogoče pa vi kot pravnik le veste, zakaj je tako.« Francka ga je poimenovala za pametnjakoviča, saj je vse, kar ji je razložil on, jasno že vsakomur.
2	Citat je natančno v skladu z razlago.	»Za takšno razlago vam ni bilo treba študirati prava, to si lahko razloži vsakdo sam.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Pogovor med Francko in Karlom dokazuje, da je razlika v plačilu za enako delo učiteljev in učiteljic posledica različnih vlog, ki so za moške in ženske določene v družbi in naj bi bile tudi v skladu z naravnimi zakoni.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o zadnji Karlovi izjavi (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Naravno je, da so tudi ženske uspešne.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo.	Njegova zadnja izjava nakazuje odnos do ženskega dela v preteklosti. Takrat so moški delali in služili, medtem ko so ženske doma skrbele za družino in dom.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Karlo misli, da je protinaravno, če ženska nima otrok in se posveti samo poklicu. Po mojem mnenju velja enako za moškega. Naravno je namreč, da ima otrok mater in očeta ter da oba skrbita zanj. Če je tako, se lahko tudi oba približno enako ukvarjata s službenim delom. Zdi se mi, da je zadnja Karlova trditev neutemeljena, podobno kot prejšnje. Tega se verjetno zaveda tudi sam, saj čuti zadrego.

Presoja vrednotenja ženskega poklicnega dela (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena. Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	Mislím, da je ženska dandanes sposobnejša od marsikaterega moškega.
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Meni se ne zdi, da bi bile v sedanjem času ženske manj vredne kot moški. Tudi one so lahko uspešne in dobro plačane, če so sposobne in vztrajne. Dobro je, da se vsaka sama odloči o tem.
2	Presoja je jasna, razložena.	Glede na pogovor in uradno razlago, zakaj prihaja do takih neenakosti, lahko razberemo, da zakonodaja nikoli ni delovala v prid zaposlenih, ampak samo vodilnih v kateri koli ustanovi. Zopostavljanje učiteljic z neenakimi plačami zaradi spola je bilo v preteklosti hujše, kot je danes. Temeljilo je na ideji posameznikov, ki so določali zakonodajo. Danes se stvari vsaj delno premikajo na boljše. Vsi bi se morali zavedati, da se zaposleno žensko ali moškega ocenjuje in plačuje po izobrazbi in učinkovitosti. Le upamo lahko, da bodo ozavešeni mladi pripomogli h končni enakosti med spoloma in da se današnje in prihodnje Francke ne bi soočale z istimi problemi.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje presoje.	Razlike med spoloma so manjše, tako pri delu kot pri obnašanju.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Nekoč so bile ženske slabše plačane kot moški, danes pa ni več tako. Zakoni so drugačni, pogledi na vloge moških in žensk so se spremenili.
2	Primer je opisan.	Predstavlja bi primer neenakosti v družbi na malce drugačnem področju. Pri študentskem delu se neenakost še vedno kaže tako, da so za določene poklice zaželeni samo moški, spet za druge samo ženske. Plačilni sistem je bolj izenačen, a posameznikova želja, da bi opravljal kateri koli poklic, ni vedno upoštevana. Enakost poklicnega dela je možna le v primeru, da tisti, katerega vloga je ustvarjati zakone, zaposlovati ljudi ali nasploh vplivati na zaposlovanje, ne določijo spola kot kriterija za razlikovanje zaposlenih.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Ivo Zorman, Angel varuh (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive. Opredelelitev je napačna.	Odlomek je iz zgodbe o angelu varuhu.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je iz epskega besedila.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, vanj je vključen dialog, značilen za dramatiko.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Pripovedovalka se v odlomku spominja, kakšno je bilo njeno življenje od rojstva. Najprej ni hotela opore, profesor pa jo je prepričal, da jo potrebuje. Hkrati jo je svatil, da ne sme vsakemu zaupati in da je dobro, če človek dvomi.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	V odlomku se pripovedovalka spominja, da je bila samosvoja, profesor pa jo je učil, da vsak človek vse življenje potrebuje oporo. V težkih časih ji je pomagal in ona mu je verjela, kot je verjela babici. Z njo je molila, še zdaj ve za vsako njeno besedo.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Pripovedovalka govori o profesorju Juhantu in svoji babici. Spominja se, česa jo je učil profesor o življenju, o tem, kaj človek potrebuje in česa naj se varuje. Bil ji je pripravljen pomagati, v zameno pa ni pričakoval ničesar. Verjela mu je tako kot nekoč babici, s katero je molila k angelu. Ko je profesorju priznala, da je podvomila o njem, je to sprejel z odobravanjem.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	odnos med vnukinjo in babico / spomini na otroštvo
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	neodvisnost od drugih in potreba po opori / spomini na profesorja in babico
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	zaupanje in dvom / zaupanje / dvom

Razlaga izbranega problema/izbrane prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Profesor je učitelj življenja, ker svari, pomaga in svetuje.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Problem odlomka ni dvom, ampak zaupanje, ker so ljudje egoistični in se prilizujejo. Tako si razlagam profesorjeve nasvete in svarila.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Profesor meni, da vedno potrebujemo oporo, ne le v otroških letih. Zato je treba ljudem zaupati, a ne tistim, ki veliko govorijo in ne izpolnijo nobene obljube. Pripovedovalki pa tudi svetuje, naj dvomi o vsakem in o vsem. To ji bo pomagalo, da bo razlikovala med pravimi in lažnimi varuhi.
3	Razlaga je jasna, natančna.	V tem odlomku vidimo, kako sta povezani dve nasprotji: zaupanje in dvom. Profesor pravi pripovedovalki, da človek vse življenje potrebuje nekoga za oporo, hkrati pa jo svari, naj ne zaupa vsakemu človeku. Iz tega razberemo, da je lahko opora samo tisti, ki je vreden zaupanja, to je človek, ki izpolnjuje obljube, a ne govori veliko, in da nas pred lažnimi varuhi, ki v bistvu iščejo le lastne koristi, varuje dvom.

Utemeljitev razlage z opisanim ali s citiranim primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Primer ni opisan. Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	»Bilo me je sram grde misli, pa sem jo priznala.«
1	Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo.	»Razmišljala sem o vsaki njegovi besedi, tehtala sem jih in se enkrat vprašala, če tudi profesor ni eden teh lažnih varuhov.«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago.	»Le dvomi o vsakem in o vsem, predvsem pa ne zaupaj tistim, ki dosti govore, a ne izpolnijo nobene objube.«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Ob branju odlomka sem ugotovil, da ima zaupanje tudi svojo slabo stran, škodljive posledice, dvom pa je lahko tudi nekaj dobrega, saj je pogosto človekov varuh.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Profesor naredi veliko več, kot zahteva poklic. Mislim, da je takih ljudi premalo, zato imajo mladi težave.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo.	Zdi se mi, da je pripovedovalka dovolj zrela, da razume, zakaj mora zaupati, pa tudi dvomiti. V življenju je že marsikaj prestala, lepo je, da ji profesor pomaga. Mislim, da je pravi angel varuh.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Najprej se mi je zdelo nenavadno, da profesor dekletu svetuje nekaj, kar se medsebojno izključuje. A če dobro premislim, je to razumljivo. Prav ta njegov nasvet dokazuje, kako je mož moder in kako dobro pozna življenje ter pripovedovalko. Ker je bila odmaknjena od ljudi, je vedel, da mora zaupati, da bi ji lahko bil kdo opora. O potrebnosti dvoma pa ji je po moje govoril zato, ker je bila občutljiva in bi jo lažni, sebični angeli lahko zelo prizadeli. Mislim, da je pravi angel varuh prav on.

Mnenje o problemu/prvini na splošno (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Dobre odnose je lahko začeti, težko pa jih je ohraniti. Tega bi se morali vsi zavedati in si bolj pomagati.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	Zaupanje je zelo dragoceno, če ne vodi v izdajo, dvom pa po mojem ni dober, ker prinese osamljenost, vendar so potrebne vse izkušnje.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Mislím, da je treba v življenju imeti pravo mero zaupanja, pa tudi dvoma. Preveliko, brezpogojno zaupanje nam lahko prinese razočaranje, ker ljudje okrog nas niso samo dobri in nas pogosto ranijo, izdajo. A po taki izkušnji se ne smemo popolnoma prepustiti dvomom, ne smemo vedno dvomiti o vseh in o vsem, ker vsi ljudje niso taki kot tisti, ki so nas prizadeli. Naučiti se moramo zaščititi pred lažnimi angeli, hkrati pa pustiti, da nas spremijajo pravi. Pri prvem nam pomaga dvom, pri drugem zaupanje. To je po mojem mnenju velika modrost, ki je ni enostavno uporabiti v dejanjih.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitvev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	Teško zaupam ljudem, čeprav vem, da jim s tem škodujem. Dvomim o popolni dobroti in iskrenosti.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Vsi smo bili že kdaj razočarani in smo izgubili zaupanje v osebo, ki nas je prizadela. Tudi jaz imam tako izkušnjo. Prijatelji pa so mi pomagali, da ne dvomim o vsakem človeku. Še vedno so vredni mojega zaupanja.
2	Primer je na opisan.	Prijateljica se je zaljubila v fanta, ki je bil všeč še mnogim drugim dekletom. Pred njo je imel veliko ljubezenskih zvez. Vsako dekle je zapustil, ker ga je očarala druga. Prijateljico smo opozarjali na to, vendar nas ni hotela poslušati. Verjela je fantu in mu popolnoma zaupala, dokler ni na svoje oči videla, kakšna sporočila je poslal njeni sošolki, svoji novi ljubezni. Zdaj ne zaupa nobenemu fantu več. Dvomi o pravi ljubezni. Trudimo se prepričati jo, da tudi ta skrajnost ni dobra, in si po tistem želimo, da bi spoznala nekoga, ki bi ji pomagal obuditi zaupanje v druge in vase.

Členitev besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Za izviren naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).